

VLIZINE

jrg. 14, nr. 11 (november 2013)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Publicaties

1.1. [Belgisch zeeonderzoek meet zich met Europese top](#)

1.2. [Studenten kunstacademie verbeteren hun kennis over zee- en oceaan\(onderzoek\)](#)

2. Belgisch marien onderzoek in de kijker

2.1. [Opmerkelijke onderzoeksresultaten effecten pulskor op kabeljauw](#)

3. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

3.1. [Nieuwe look voor EurOBIS](#)

1.1. Belgisch zeeonderzoek meet zich met Europese top

Het aantal vorsers (1075) en de wetenschappelijke output van Belgische instellingen actief in het zeeonderzoek kunnen zich meten met de grote Europese mariene onderzoeksinstituten. Dit is een van de conclusies van het Compendium voor Kust en Zee 2013, een nieuw geïntegreerd kennisdocument over de socio-economische, ecologische en institutionele aspecten van de kust en zee in ons land.

Dit Compendium voor Kust en Zee werd op 14 november jl. voorgesteld in het Vlaams Parlement, in aanwezigheid van minister Ingrid Lieten. Naast een inventaris van wie welk marien onderzoek uitvoert en een objectieve analyse van de wetenschappelijke output (hoofdstuk 1), geeft het Compendium ook een synthese rond het duurzaam gebruik van het Belgisch deel van de Noordzee en de aansluitende kustzone en rivermondingen (hoofdstuk 2). Ook het raakvlak tussen wetenschap en beleid komt aan bod (hoofdstuk 3). Het compendium is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met een network van specialisten verbonden aan diverse instituten en instanties en is te raadplegen op

www.compendiumkustenzee.be.

Link: www.compendiumkustenzee.be

[top]

1.2. Studenten kunstacademie verbeteren hun kennis over zee- en oceaan(onderzoek)

'Marine Art' bracht kunststudenten in contact met mariene wetenschappers. Doel was om de studenten hun kennis over de oceaan te verhogen, hun observatievermogen en hun interesse in de zee en oceaan aan te scherpen en ze zo inspiratie te bezorgen bij het creatieve proces. Het enthousiasme van de 1 250 deelnemers resulteerde in 65 workshops en een expositie met meer dan 300 kunstwerken. De publicatie 'Marine Art - marine science sets sail to the art world' toont hoe dit project in zijn werk ging, met veel foto's en citaten van deelnemende studenten, leerkrachten en wetenschappers.

'Marine Art' was een uniek project (oktober 2012 - februari 2013) waarbij het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) studenten van de Academie voor Schone Kunsten Gent in contact bracht met marien onderzoekers van het Marine@UGent-consortium van de Universiteit Gent. Door middel van een presentatie, een dialoog of een bezoek aan het onderzoekslabo leerden de kunststudenten over de status van de oceaan en over het zeeonderzoek. Het doel was om de studenten meer 'oceaangeletterd' te maken, waarmee bedoeld wordt dat ze meer begrijpen welke invloed de oceaan heeft op ieders leven en omgekeerd hoe de invloed van de mens merkbaar is in de oceaan. 1 250 deelnemers tussen 6 en 70 jaar oud, volgden ??n of meerdere van de 65 workshops. Dit resulteerde in meer dan 300 tekeningen, schilderijen, grafische werken, beeldhouwwerken, mixed media werk, illustraties, foto's en animaties. Het eindpunt van het project was de expositie voor het grote publiek (2? 6 februari 2013), waarbij de kunstwerken geconfronteerd werden met de wetenschap die er de eigenlijke inspiratie voor was. De 2 000 vierkante meter grote tentoonstelling kreeg ongeveer 8 000 bezoekers over de vloer. Het rapport 'Marine Art - marine science sets sail to the art world' toont hoe dit project in zijn werk ging en hoe de kunststudenten de nieuwe informatie interpreterden. Je ziet het werk-in-wording en het uiteindelijke resultaat zoals op de expositie te zien was. De publicatie is doorspekt met foto's en citaten van de kunststudenten, hun leerkrachten en de deelnemende wetenschappers. De publicatie kan worden [gedownload als pdf](#) en is ook [digitaal doorbladerbaar](#).

[top]

2.1. Opmerkelijke onderzoeksresultaten effecten pulskor op kabeljauw

Op basis van eerder onderzoek in Nederland wordt vermoed dat de pulskor, waarbij platvissen worden gevangen door middel van elektrische pulsen, schadelijke gevolgen hebben voor niet-doelsoorten. Deze vermoedens kunnen niet bevestigd worden na intensief onderzoek door ILVO en Ugent in proeftanks met verschillende pulssystemen. Deze resultaten pleiten de pulskor niet meteen vrij. De onderzoekers bewijzen hiermee wel dat een nog onbekende en verder te bestuderen factor het onderzoek op de effecten beïnvloedt en de conclusies van proeven voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd bij het al dan niet toelaten van deze controversiële vistechniek.

Uit eerder laboratoriumonderzoek van IMARES in 2008 bleek immers dat minimaal de helft van volwassen kabeljauw rugwerfletsels opliep bij blootstelling aan de pulsen van de pulskor. Dat onderzoeksresultaat maande Europa tot voorzichtigheid aan, om de pulsvisserij algemeen toe te staan. Afgelopen voorjaar werden door het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) en de Universiteit Gent vergelijkbare proeven uitgevoerd bij het Noorse centrum voor kabeljauwkweek NOFIMA in Tromsø. Kabeljauwen van 75 centimeter lengte werden blootgesteld aan verschillende pulstypes in verschillende opstellingen. Hierbij werden zowel elektroden van de pulstuigproducenten HFK, Delmeco en Marelec als plaatelektroden uitgetest.

Ondanks het feit dat de opstellingen nagenoeg identiek waren aan die van IMARES vijf jaar terug konden nu vrijwel geen letsels ontdekt worden, rapporteert het ILVO. Deze opmerkelijke resultaten zijn moeilijk te verklaren en bevestigen alleen maar de complexiteit van het onderzoek naar de effecten van de pulsvisserij. De vaststelling is cruciaal voor het vervolg van de proeven, aangezien kabeljauw een sleutelsoort is in het onderzoek. Mogelijk is er een onbekende parameter die een grote invloed heeft op het resultaat. Als deze parameter gevonden wordt, kan een groot punt van discussie omtrent de pulsvisserij op tong geëlimineerd worden. Daarom werd zeer recent een directe vergelijking met de ILVO-opstelling en de apparatuur van IMARES uitgevoerd in het IMR-aquacultuurcentrum in Austevoll, Noorwegen. Sinds begin vorig jaar doen Maarten Soetaert en Marieke Desender aan het ILVO en de UGent doctoraatsonderzoek naar de effecten van de pulsvisserij.

Link: <http://visserijnieuws.punt.nl/content/2013/11/Opmerkelijke-puls-onderzoeksresultaten-ILVO-in-Noorwegen>

[top]

3.1. Nieuwe look voor EurOBIS

EurOBIS, het Europese luik van het internationale Ocean Biogeographic Information System (OBIS), stelt de verspreidingsgegevens van Europese mariene soorten vrij ter beschikking. Om het systeem meer zichtbaarheid en een eigen identiteit te geven werd onlangs een nieuwe EurOBIS-website gelanceerd: www.eurobis.org.

Waar, wanneer en onder welke milieuomstandigheden komt welke soort voor in zee en oceaan? In welke hoeveelheden? Dit soort distributiegegevens wordt voor alle mariene soorten ter wereld verzameld in het Ocean Biogeographic Information System (OBIS). Dit initiatief wordt getrokken door de Intergouvernementele Oceanografische Commissie (IOC) van UNESCO, binnen het International Oceanographic Data and Information Exchange (IODE) programma.

EurOBIS, het Europese luik binnen dit internationale initiatief wordt door het VLIZ beheerd en onderhouden. EurOBIS verzamelt specifiek de distributiedata van de mariene soorten die in Europese wateren worden waargenomen, alsook gegevens die worden verzameld door Europese wetenschappers buiten de Europese zeegebieden. Het datasysteem wordt momenteel ingezet binnen grote Europese projecten zoals EMODnet en LifeWatch, wat de aangroei in data en

informatie in EurOBIS sterk bevordert.

De nood aan een eigen website voor dit initiatief was groot. Sinds EurOBIS werd opgestart binnen het Europese Network of Excellence MarBEF (2004 – 2009) was online toegang tot nog toe enkel mogelijk via de website van dit ondertussen stopgezette project. Met een eigen webstek www.eurobis.org krijgt EurOBIS nu een grotere zichtbaarheid en kan het zijn eigen identiteit promoten.

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=3602>

[\[top\]](#)

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2013 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee

Flanders Marine Institute

VLIZ – InnovOcean site

Wandelaarkaai 7

8400 Oostende

Tel. +32-(0)59-34 21 30

Fax +32-(0)59-34 21 31

<http://www.vliz.be>